

2025

ÎNVĂȚĂ MÂNTUL ONLINE

ARTICOLE, RESURSE, MATERIALE ONLINE

NR. 12 / 2025

BUCUREȘTI | 2025 **Redactor:** Sebastian Aurelian

Coperta: Sebastian Aurelian

DTP: Sebastian Aurelian

Coordonator: Sebastian Aurelian

Editura: Smart Edu Publishing

Adresa: Hrisovului 2-4,

Bucuresti, 013162

Email: office@academiajunior.eu

Adresa online: <https://academiajunior.eu/wpsweb/>

Bucuresti, 2025

ISSN 2784 – 1952

ISSN – L 2784 – 1952

BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Micul bucătar – cum învățăm prin joacă despre alimentația echilibrată **Activitate desfășurată în cadrul proiectului tematic „Copiii sănătoși”**

Grădinița Dumbrava Minunată, Hunedoara
Profesor ed. Timpurie German Norana-Monica

La grădiniță, învățarea se întâmplă în cele mai neașteptate moduri – uneori cu mâinile înfăinate, cu nasurile pătate de cremă de ciocolată și cu zâmbetele pline de fructe colorate. Așa a început o zi specială în grupa mică, unde copiii cu vârste între 3 și 4 ani au devenit, pentru câteva ore, mici bucătari curajoși. Activitatea „Gătim clătite”, desfășurată în cadrul proiectului „Copiii sănătoși”, a fost mai mult decât o joacă – a fost o lecție de viață despre gusturi, echilibru și bucuria de a face cu mâna ta ceva bun.

Împreună am descoperit ingredientele, am amestecat cu răbdare, am tăiat fructe cu grijă și am învățat că a mânca sănătos poate fi distractiv, creativ și... delicios. Pentru copii, clătita a fost o pânză, iar căpșunile, bananele și crema – culorile cu care și-au spus povestea. Pentru mine a fost o ocazie de a planta semințele unor obiceiuri sănătoase, prin joacă și implicare.

Activitatea „Gătim clătite” a fost gândită ca o experiență integrată de învățare practică, prin care copiii și-au exersat motricitatea fină, vocabularul activ, deprinderile de viață practică și, nu în ultimul rând, responsabilitatea față de alegerile alimentare.

Încă de la prima oră a dimineții, copiii au fost curioși și nerăbdători. Am început cu o discuție introductivă despre micul dejun, gustările sănătoase și importanța fructelor în alimentația zilnică. Copiii au fost provocați să numească alimente pe care le consideră sănătoase și să povestească dacă au gătit vreodată împreună cu familia.

După această discuție, am trecut la etapa practică. Fiecare copil a fost invitat să participe la identificarea și denumirea ingredientelor necesare pentru prepararea clătitelor: ouă, lapte, făină, un praf de sare și zahar vanilar. Le-au observat, le-au mirosit și au fost încurajați să le atingă, dezvoltând astfel și simțurile tactile și olfactive.

Amestecarea ingredientelor a fost un moment de mare interes. Copiii au turnat, pe rând, ingredientele lichide într-un bol mare și au amestecat cu ajutorul unui tel. Fiecare copil a contribuit cu entuziasm, iar când compoziția a fost gata, am observat și discutat cum s-au combinat

ingredientele și ce transformări au apărut.

În timp ce clătitele se coceau (operațiune realizată de adult), am pregătit masa pentru decorat. Fiecare copil a primit o clătită, câteva căpșuni și banane, un cuțit de plastic pentru întins crema și o furculiță. Cu mare atenție, copiii au tăiat fructele, le-au mirosit, le-au gustat și au descoperit combinații noi de gusturi.

Crema de ciocolată a fost adăugată cu moderație, fiind o alegere menită să crească atractivitatea activității și să le ofere copiilor o experiență senzorială completă. Prin întinderea cremei și așezarea fructelor, copiii au fost stimulați să-și exprime creativitatea, coordonarea ochi-mână și spiritul de inițiativă.

Momentul servirii a fost un alt prilej educativ. Copiii au fost încurajați să folosească furculița și cuțitul, să mănânce cu grijă și să respecte regulile de igienă la masă. De asemenea, am discutat despre ce înseamnă să avem o masă echilibrată și ce alte variante de umpluturi sănătoase am putea folosi în viitor.

La finalul activității, copiii au fost întrebați ce le-a plăcut cel mai mult și ce ar dori să mai gătim împreună. Majoritatea au spus că le-a plăcut să taie fructe și să decoreze clătita. Unii au menționat că vor încerca rețeta și acasă, împreună cu părinții. Această activitate a fost un real succes, deoarece a îmbinat învățarea cu joaca, gustul cu simțul responsabilității și a contribuit la dezvoltarea personală a fiecărui copil. A fost o experiență completă, care a oferit ocazia copiilor să fie implicați activ, să lucreze în echipă și să se bucure de rezultatele muncii lor.

Pe viitor, ne propunem să reluăm astfel de activități cu accent pe preparate sănătoase, simple și adaptate vârstei, care să încurajeze autonomia copiilor și formarea de obiceiuri alimentare echilibrate

Proiect tematic “ȘI EU AM DREPTURI”

Prof. Popovici Elena
Grădinița nr. 1 Dobroești

Cazurile prezentate în mass-media, informațiile furnizate de instituțiile ce se ocupă de protecția minorilor, discuțiile purtate cu părinți și copii, toate vizând relele tratamente aplicate minorilor, relevă o slabă informare a membrilor societății cu privire la protecția minorilor și la drepturile acestora.

Specificul comun al tuturor cazurilor este acela că tot mai frecvent minorii au fost supuși abuzurilor de diverse naturi (fizice și/sau psihice) din partea adulților, atât în familie, în școală, cât și în afară, abuzuri care au lezat ființa copiilor. Adulții vinovați de astfel de tratamente asupra copiilor - nu numai ei, ci de multe ori chiar și "asistența" - martorii incidentelor ori evenimentelor încă mai consideră că "bătaia este ruptă din răi".

Proiectul cu tema "Și eu am drepturi!" vizează în mod direct:

- Informarea părinților copiilor din grădiniță cu privire la traumele fizice și psihice rezultate din agresiuni de tot felul la care uneori sunt supuși minorii;
- Cunoașterea legislației în vigoare, a consecințelor nerespectării ei;
- Dezbateră în comun a unor cazuri în vederea cunoașterii unor strategii de prevenire sau intervenție;
- Derularea în cadrul activităților didactice din grădiniță (activități liber-alese, activități comune sau complementare) a unor teme privind drepturile copiilor.

Plecând de la principiile de baza ale drepturilor omului, ale vieții, dreptății, libertății, echității, copiii preșcolari vor învăța despre drepturile lor, vor fi stimulate să reflecteze și să analizeze cum sunt ele aplicate. În educația preșcolarilor, cunoașterea drepturilor copiilor vizează stimularea unui sentiment de încredere și de toleranță față de ceilalți oameni. Prin diferite activități, copiii învăț să se exprime, să comunice, să se iubească, să se respecte, își cunosc drepturile și libertățile de care trebuie să se bucure.

OBIECTIV CADRU:

Dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a normelor privind protecția propriei vieți dar și a celorlalte drepturi recunoscute și reglementate de lege în domeniul drepturilor copilului.

OBIECTIVE urmărite:

- Să cunoască drepturile, libertățile fundamentale așa cum decurg ele din Declarația Drepturilor Copilului;
- Să știe că există țări în care drepturile nu sunt respectate, dar există și țări democratice unde acestea sunt riguros respectate;
- Să trăiască în spiritul respectării drepturilor copilului în viața școlară și în activitatea lor socială;
- Să cunoască normele necesare integrării în viața socială, precum și reguli de securitate personală;
- Să-și dezvolte unele atitudini favorabile luării deciziilor și exprimării opiniilor în diferite situații;
- Să-și educe trăsăturile de voință și de caracter prin formarea unor atitudini pozitive față de sine și față de ceilalți.

RESURSE :

- materiale: filme documentare, aparat foto, filme foto, pliante cu imagini, creioane colorate, carioca, acuarele, pensula, hârtie glasată, lipici, coli flip-chart, fișe de evaluare,
- umane: 20 de copii, educatoare, părinți, psiholog, consilier școlar.

REPERE TEMPORALE: patru săptămâni

METODE ȘI PROCEDEE: explicația, problematizarea, jocul, brainstorming-ul, conversația, observarea spontană și dirijată.

FORME DE ORGANIZARE: activități frontale, pe grupuri mici și individuale.

MIJLOACE DE REALIZARE: lectură după imagini, convorbirea, memorizarea, povestea educatoarei, povestire creată de copii, pictură, desen, modelaj, joc didactic.

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR:

Activități liber- alese:

Biblioteca - citire de imagini :

- ❖ "Copiii și UNICEF";
- ❖ "O familie fericită";
- ❖ "Copiii din lumea toată"
- ❖ "Dreptul la securitate"

Artă:

- ❖ desen "Familia mea";
- ❖ modelaj "Copilul";
- ❖ desen "Imagini din copilărie"

Joc de rol

- ❖ "De-a familia":

Domenii experiențiale

Domeniul limba și comunicare:

- povestirea educatoarei "O poveste pentru copii și părinți despre drepturile copiilor" (familiarizarea copiilor cu noțiunea de "drept" și cu Declarația Drepturilor Copiilor);
- convorbire "Familia mea";
- memorizare "Părinții mei", de E. Farago;
- lectură după imagini "Violență în familie" (îmbogățirea reprezentărilor copiilor despre democrație, despre violență în familie);
- convorbire "Violență, monstrul cu multe capete";
- povestire creată de copii "Ce s-ar fi întâmplat dacă ...?" (cunoașterea și respectarea normelor de comportare în viață socială, a regulilor de securitate și protecție);
- convorbire "De ce trebuie să avem un nume?" (dezvoltarea capacității de cunoaștere a propriei persoane, a identității sale)
- memorizare "Bunicul despre cele patru rase" de N. Stănescu

Domeniu estetic și creativ:

- desen "Autoportret";
- pictură "Universul copilăriei";
- modelaj "Familia mea"
- modelaj "Copilul"

Domeniul om și societate

- Activități practice
- lipire "Familia mea";
- confecție "Copilul"
- Educație pentru societate
- lectură după imagini "Un copil abandonat";
- convorbire liberă pe teme vizând drepturile copilului;
- poveste creată de copii după un șir de ilustrații "Să ne ferim de pericole ... "

Domeniul știință - Cunoașterea mediului

- convorbire "Copiii și UNICEF";
- lectură după imagini "Și eu am drepturi!";

Întâlniri cu specialiștii:

- ❖ prezentarea drepturilor copiilor așa cum reies ele din documentele aprobate la nivel internațional dar și din reglementările legale interne;
- ❖ convorbiri tematice desfășurate împreună cu părinții: "Ce drepturi are copilul meu?", "Cum îmi protejiez copilul?",
- ❖ "Violență și traumele psihice", "Cum este afectată sănătatea fizică a copilului meu?";
- ❖ consilierea părinților privind modalitățile de intervenție;
- ❖ vizionarea unui documentar despre relele tratamente aplicate minorilor;
- ❖ prezentarea unor informații cu privire la tipuri de violent exercitate asupra copiilor;
- ❖ conștientizarea părinților privind traumele psihice rezultate din agresiunile la care sunt supuși minorii în cazul violenței;
- ❖ prezentarea prevederilor legale în domeniul protecției minorilor și a consecințelor legii în cazul nerespectării acesteia;
- ❖ instrumentarea adulților cu strategii de prevenire și apărare a minorilor împotriva agresiunilor din afară familiei și grădiniței.

Strategii psihopedagogice adaptate profilului cognitiv al elevului digital din învățământul primar

Ionela Stroia

Evoluția accelerată a tehnologiei a determinat o transformare a modului în care elevii interacționează cu informația, cu profesorii și cu actul educațional. În prezent, aceștia prezintă un profil cognitiv distinct, modelat de expunerea timpurie la tehnologie, viteza informației, preferința pentru interacțiuni vizuale și multimedia, feedbackul instant. Această realitate presupune adaptarea strategiilor psihopedagogice la specificul noilor moduri de învățare.

Elevul digital prezintă anumite trăsături : învățare vizuală, nevoia de stimuli constanți, atenție distributivă și toleranță scăzută la întârziere. Acesta este familiarizat, încă de la vârste fragede, cu tablete, aplicații, jocuri online și videoclipuri scurte. Expunerea precoce la medii digitale poate duce la scăderea răbdării, a capacității de concentrare și a autoreglării în învățare.

Pentru a sprijini învățarea elevului digital din ciclul primar, cadrele didactice trebuie să utilizeze strategii care valorifică specificul cognitiv al acestuia:

- **Folosirea resurselor vizuale și multimedia** – clipuri scurte, animații și ilustrații dinamice, care facilitează înțelegerea și mențin atenția;
- **Gamificarea** – includerea elementelor de joc pentru a crește motivația și implicarea, mai ales în clasele I-IV;
- **Fragmentarea conținutului (microlearning)** – explicațiile scurte, alternate cu aplicații imediate, care susțin procesarea cognitivă rapidă.
- **Rutine metacognitive simple** – întrebări precum „Ce am învățat azi?”, „Ce vi s-a părut greu?”, care îi ajută pe elevi să-și dezvolte autoreglarea.
- **Aplicații digitale adaptate vârstei** – utilizarea unor platforme precum Wordwall, StoryJumper, Book Creator, LearningApps sau Kahoot în scop pedagogic.

Câteva exemple de bune practici digitale, adaptate pentru fiecare clasă din învățământul primar sunt:

Clasa Pregătitoare – Joc interactiv de asociere cu Wordwall: „Ce lipsește?”

Descriere: Învățătorul creează (sau folosește o activitate realizată) un joc de tipul „Ce lipsește?”, în care apar imagini cu obiecte familiare (ex:măr, minge, papuc, carte etc.), iar copilul trebuie să aleagă, dintr-o listă, cuvintele sau literele care lipsesc pentru a completa corect denumirea obiectului. Jocul oferă feedback imediat, motivând elevii să continue.

Rezultate: dezvoltarea vocabularului activ și înțelegerea limbii vorbite; stimularea atenției vizuale și a memoriei; oferirea unei experiențe de învățare ludică și atractivă.

Clasa I – Literele animate cu "ABCmouse" sau "Starfall"

Descriere: Elevii explorează literele alfabetului prin jocuri interactive, în care trebuie să asocieze sunetul cu imaginea și forma literei.

Rezultate: crearea unei experiențe de învățare multisenzorială; creșterea motivației și participării active la lecție.

Clasa a II-a – Poveste digitală colaborativă

Descriere: În grupuri mici, elevii creează o poveste ilustrată folosind platforma **Book Creator**. Fiecare copil contribuie cu un fragment, imagine sau înregistrare audio.

Rezultate: cooperarea între elevi; dezvoltarea creativității; înțelegerea structurii unei narațiuni.

Clasa a III-a – Matematică gamificată cu "Kahoot"

Descriere: Învățătorul creează un quiz interactiv cu întrebări din materia de matematică, iar elevii răspund pe tabletă sau telefon în timp real.

Rezultate: implicarea activă; învățarea prin joc; primirea unui feedback rapid.

Clasa a IV-a – Jurnal digital al naturii cu "Padlet"

Descriere: Elevii postează zilnic o fotografie cu un element din natură observat în drum spre școală, alături de o scurtă descriere (text sau audio).

Rezultate: exersarea scrisului reflexiv; stimularea curiozității față de mediul înconjurător; utilizarea tehnologiei în scopuri educaționale.

Adaptarea strategiilor psihopedagogice la specificul cognitiv al elevului digital din învățământul primar este importantă pentru un act educațional eficient. Cadrele didactice trebuie să fie deschise către tehnologie și creative, dar să se axeze, în demersului didactic, pe dezvoltarea copilului – cognitivă, emoțională și socială. Elevul de azi are nevoie de un profesor care să-l înțeleagă în realitatea sa digitală.

Bibliografie:

- Greenfield, P. (2017). *Mind and Media: The Effects of Television, Video Games, and Computers*. Routledge.
- OECD (2023). *Teaching in the Digital Age: Trends and Opportunities*. OECD Publishing.
- Bucur, M. (2022). *Profilul cognitiv al elevului în era digitală*. Revista de Psihopedagogie, 14(2), 15–21.

Copiii cu comportament violent – înțelegere, cauze și intervenții educative

Roman Atina-Maria

Violența în rândul copiilor este un fenomen tot mai frecvent observat atât în mediul familial, cât și în instituțiile educaționale. Comportamentul violent al copiilor poate lua diverse forme: agresivitate fizică (lovituri, împingeri), verbală (jigniri, amenințări) sau chiar nonverbală (priviri ostile, distrugerea obiectelor). Deși, la prima vedere, aceste manifestări pot fi interpretate ca simple crize de furie sau lipsă de educație, ele reflectă adesea nevoi profunde neexprimate sau traume nerezolvate. Înțelegerea acestor comportamente și intervenția timpurie sunt esențiale pentru a sprijini copilul în procesul de dezvoltare personală și socială.

Una dintre principalele cauze ale comportamentului violent la copii este mediul familial disfuncțional. Copiii care trăiesc în medii în care domină conflictele, violența domestică, lipsa afecțiunii sau neglijența, pot ajunge să perceapă agresivitatea ca un mod obișnuit de a relaționa cu ceilalți. De asemenea, lipsa unor limite clare sau, dimpotrivă, un regim autoritar, pot genera frustrări care se manifestă prin comportamente distructive. În plus, expunerea la conținuturi media violente, jocuri video agresive și lipsa modelelor pozitive de comportament contribuie la formarea unor tipare comportamentale disfuncționale.

Școala și grădinița sunt spații în care aceste comportamente pot deveni vizibile. Copiii cu tendințe violente pot intimidă colegii, pot întrerupe activitățile didactice și pot perturba procesul de

învățare. Din acest motiv, cadrele didactice au un rol esențial în identificarea timpurie a acestor comportamente și în aplicarea unor strategii educative potrivite. În loc să fie pedepsiți aspru, acești copii au nevoie de înțelegere, sprijin emoțional și intervenții specializate. Comunicarea empatică, aplicarea regulilor într-un mod consecvent și construirea unei relații de încredere sunt pași importanți în corectarea comportamentelor nedorite.

În același timp, colaborarea cu familia este indispensabilă. Părinții trebuie implicați activ în procesul de consiliere, iar uneori este necesară intervenția psihologilor sau a altor specialiști în sănătate mintală. Copilul trebuie ajutat să-și identifice emoțiile, să învețe modalități sănătoase de gestionare a furiei și să își formeze abilități de comunicare și cooperare.

Pe termen lung, lipsa unei intervenții adecvate poate conduce la marginalizare socială, abandon școlar, probleme de integrare în grupuri sau chiar comportamente delincvente în adolescență. De aceea, prevenirea este cheia. Educația timpurie, dezvoltarea inteligenței emoționale și promovarea unui climat familial și școlar bazat pe respect reciproc, dialog și sprijin sunt esențiale pentru formarea unor copii echilibrați, empatici și responsabili.

În concluzie, comportamentul violent al copiilor este un semnal de alarmă care nu trebuie ignorat. Nu copilul trebuie etichetat ca „rău”, ci trebuie înțelese cauzele care îl determină să se manifeste astfel. Cu empatie, răbdare și o abordare integrată din partea familiei, școlii și comunității, copilul poate fi ghidat spre schimbare și integrare armonioasă în societate.

Educația Timpurie

Prof. Ed. Timpurie Pădurean Mihaela
Grădinița Dumbrava Minunată, Hunedoara

Copilăria timpurie” și „**educația timpurie**” sunt două concepte esențiale în dezvoltarea unui copil și, deși sunt strâns legate, ele se referă la aspecte diferite ale primilor ani din viața unui copil. Iată cum le poți explica părinților, folosind organizatori grafici pentru o mai bună înțelegere.

1. Copilăria timpurie

Definiție: Perioada copilăriei timpurii este acea perioadă din viața unui copil care se întinde de la naștere până la vârsta de 6 ani, când dezvoltarea fizică, emoțională și socială este rapidă și esențială pentru formarea personalității și abilităților fundamentale.

2. Educația timpurie

Definiție: Educația timpurie se referă la activitățile de învățare și dezvoltare care au loc în primii ani de viață, în special între 0 și 6 ani, prin intermediul unor programe educaționale, activități structurate, jocuri și interacțiuni cu adulți sau copii. Este un proces activ ce ajută la pregătirea copilului pentru școală și viață.

Principiile fundamentale

- **Învățarea prin joacă** - Joaca nu este doar o activitate recreativă, ci un instrument activ de învățare, esențial în dezvoltarea abilităților cognitive și sociale ale copilului.
- **Abordarea individualizată a nevoilor copilului** - Educația timpurie trebuie să fie flexibilă și adaptabilă la nevoile și stilurile de învățare individuale ale copiilor, pentru a sprijini dezvoltarea lor maximă.
- **Importanța relațiilor pozitive** - Stabilirea unor relații pozitive și de încredere între copii, educatori și părinți este crucială pentru dezvoltarea unei baze solide de învățare și adaptare socială.
- **Încurajarea curiozității și a dorinței de învățare** - Educația timpurie ar trebui să fie axată pe stimularea curiozității și a motivației intrinseci pentru învățare, oferind oportunități de explorare activă și auto-descoperire.
- **Colaborarea între educatori, părinți și comunitate** - Colaborarea activă între educatori, părinți și comunitate trebuie să fie o practică centrală în educația timpurie, pentru a sprijini dezvoltarea și învățarea copilului într-un mod holistic.
- **Integrarea tehnologiei în învățare** - Tehnologia poate fi integrată în educația timpurie pentru a sprijini învățarea și dezvoltarea, dar trebuie utilizată într-un mod controlat și echilibrat, pentru a nu limita dezvoltarea socială și emoțională a copilului.

Descoperiri recente în neuroștiință și biologia moleculară

- **Dezvoltarea rapidă a creierului:** Cercetările din neuroștiințe au demonstrat că în primii trei ani de viață, creierul copilului formează un număr incredibil de conexiuni neuronale. În această perioadă, creierul este extrem de plastic, adică foarte capabil să se adapteze și să învețe din mediu. De fapt, 80% din dezvoltarea creierului are loc înainte de vârsta de 3 ani.
- **Importanța stimulării timpurii:** Stimularea adecvată a creierului, inclusiv interacțiunile cu adulți (îngrijitori, părinți, educatori) și expunerea la un mediu bogat în informație și experiențe senzoriale, sprijină dezvoltarea unor abilități cognitive și emoționale de bază.
- **Efectele lipsei stimulării:** În lipsa stimulării și a unui mediu educațional bogat, dezvoltarea unor zone importante ale creierului poate fi afectată. Studiile arată că lipsa experiențelor pozitive și educației timpurii poate duce la întârzieri în dezvoltarea abilităților de învățare și de relaționare socială.

Importanța educației timpurii este un subiect central în domeniul educațional, iar argumentele care susțin această importanță se bazează pe cercetări din neuroștiință, psihologie și educație. În primii ani de viață, dezvoltarea creierului este extrem de rapidă, iar educația timpurie joacă un rol fundamental în formarea abilităților cognitive, sociale și emoționale ale copilului.

Educația timpurie este fundamentul pe care se clădește întreaga dezvoltare a copilului, având impact asupra abilităților cognitive, sociale, emoționale și comportamentale pe termen lung. Este crucial ca societatea să investească resurse în educația timpurie, deoarece aceasta poate reduce inegalitățile, sprijini dezvoltarea armonioasă a copiilor și contribui la succesul lor pe termen lung, atât în școală, cât și în viața adultă.

Rolul factorilor de socializare în dezvoltarea abilităților socio emoționale a preșcolarilor

**Prof. Grigore Mădălina Gabriela
GPP nr.5, Mizil, Prahova**

În perioada preșcolarității influențele de socializare predominante sunt exercitate de părinți și grupul de prieteni pentru ca, mai târziu, această influență să fie exercitată de către școală, mass-media și alte instituții sociale, care vor completa capacitățile dobândite în cadrul socializării de bază, primare în perioada preșcolarității, mai exact în grădiniță. Socializarea începe încă din copilărie, odată cu exersarea primelor experiențe sociale (socializare primară) și continuă pe tot parcursul vieții de adult, prin dobândirea de statusuri și roluri succesive (socializare continuă).

Pentru a se putea integra și coopera eficient cu cei din jur copilul trebuie să atingă un anumit nivel al socializării, care presupune o modalitate de percepere și considerare a calităților celor cu care vine în contact astfel că, socializarea copiilor preșcolari se realizează prin intermediul mai multor „agenți”: familia, colegii și prietenii, grădinița.

Familia, îndeosebi în primii ani de viață, joacă un rol deosebit în formarea și dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral, estetic. Familia reprezintă un puternic agent al socializării pentru preșcolar. Copilul este îndrumat de părinți, fiind dependent de aceștia având nevoie de îngrijire, atenție, afecțiune. Părinții definesc atitudinile, concepțiile și credințele unui copil.

În copilăria timpurie se realizează așa zisa socializare primară reprezentând, de fapt, un proces de transformare a copiilor în ființe sociale, prin dezvoltarea limbajului, prin învățarea valorilor de bază, fiind un proces cu caracter profund afectiv.

În societățile urbane moderne, funcția socializatoare a familiei se exercită mai dificil și sumar, o parte din elementele ei fiind preluate de alți agenți socializatori, îndeosebi de către grădiniță (școală). De-a lungul timpului, familia a pierdut din importanța sa socializatoare tradițională, datorită situațiilor în care ambii părinți își desfășoară activitatea în afara menajului, iar copilul interacționează cu părinții doar câteva ore pe zi. (I. Mihăilescu, 2003, pag. 89) Adler ne vorbește despre capacitatea individului de a-și dezvolta corespunzător întregul potențial prin relaționarea puternică dintre cele două instituții de educație: familie și școală/grădiniță. „Organul psihic rezultă dintr-o substanță funcțională înăscută, spirituală și corporală.... dezvoltarea sa are loc în întregime în condiții sociale, ceea ce înseamnă că, atât cerințele organismului, cât și acelea ale societății omenești trebuie să își găsească satisfacerea.

Acesta este cadrul în care se dezvoltă și de care depinde evoluția sa.” (Alfred, A., 1991) Comunicarea dintre educatori și părinți devine un aspect deosebit de important în susținerea și dezvoltarea copilului preșcolar. Părinții devin parteneri ai grădiniței primind consiliere profesionistă și orientată punctual către nevoile copiilor, în ceea ce privește îndeplinirea cât mai adecvată și autentică a rolurilor parentale

Copilul, odată ce a părăsit mediul familiar, loc în care se simte în siguranță, este nevoit să se adapteze la noi reguli, să accepte prezența altor copii, a altor adulți, să își formeze o nouă conduită adaptată la noul mediu. În concepția părinților, grădinița reprezintă „mijlocul principal de educație, iar rolul ei în societate este de a forma generațiile viitoare.” (Păun, E., Molan, V., Iucu, R. B., 2022, pag. 17)

La începutul perioadei preșcolare se observă tendința copilului de a se supraaprecia, de a se pune pe sine în prim plan acesta învățat fiind de acasă, din familie că ocupă locul central, în care părinții îi acordă o atenție deosebită, îndeosebi dacă este singur la părinți. Activitățile educative din grădiniță, echilibrate, cu cerințe gradate și care țin cont de particularitățile individuale ale copiilor pot preveni criza negativismului infantil, asociată cu egoism, lipsa de sensibilitate față de alții, ca și disfuncționalitățile din relațiile acestora cu cei din jur, încurajând dezvoltarea inițiativei, implicarea personală în activitate și echilibrul. Prin joc, copilul învață să se cunoască pe sine și pe ceilalți.

Prin jocul didactic realizat în grădiniță, ca și activitate construită cu scopuri didactice, educative ceea ce conduce la o bună cunoaștere, nu doar a colectivului de copii, ci și de acumulare de informații care îi vor fi de folos pe tot parcursul vieții. Viața colectivă asigură copilului individualizare prin socializare, afirmare proprie în întrecerea cu ceilalți dar și cu propria persoană. Se realizează astfel o transmitere de sentimente, convingeri, deprinderi care reprezintă de fapt esența experienței colective afecțioasă și a tuturor, interiorizând conduitele copilului, conduite mobile, reversibile: a da/a primi, a ajuta/a fi ajutat.

Integrarea, care se realizează prin interacțiunile dintre copil și mediul grădiniței, se desfășoară în mai multe faze:

- acomodare: schemele de acțiune și modul de gândire dobândit până acum se modifică la contactul cu mediul grădiniței;
- adaptare: relațiile complexe care se stabilesc ajută copilul să capete cunoștințe și deprinderi necesare pentru a rezolva situațiile impuse de acest mediu, astfel încât să poată răspunde pozitiv cerințelor acestuia;
- participarea este echivalentă cu asumarea rolurilor și promovarea inițiativelor personale.

Intrarea în grădiniță conduce la investirea copilului cu un nou statut, pe care nu l-a mai avut până acum și care aduce după sine un ansamblu de drepturi, dar și îndatoriri pe care trebuie să le respecte. (Zlate, M., 1972)

La nivelul grădiniței copilul va învăța să coopereze, să se conformeze regulilor de grup, să-și armonizeze cerințele sale cu cele ale grupului și să acționeze în conformitate cu acestea. Astfel de conduite de interrelaționare au semnificația socializării copilului și a valorificării potențialului său din planul personalității, care se află într-o continuă dezvoltare și expansiune. Prietenii și colegii - ca preșcolari, ajung să petreacă tot mai mult timp în afara familiei și în compania copiilor de vârsta lor. Aceștia ajung să aibă o contribuție la fel de importantă ca și cea a adulților în dezvoltarea copilului. Relațiile copiilor ca egali trebuie văzute ca patternuri complexe de interacțiuni discontinue. (Fabes, R., Martin, C., Haniș, L. D., 2009) „Cea mai simplă caracterizare a „egalilor” face referire la similaritatea de vârstă. La preșcolari, similaritatea de vârstă nu garantează egalitatea și similaritatea nivelurilor de dezvoltare cognitivă și emoțională astfel că ar fi mai potrivit să definim egali ca fiind „indivizi care operează la același nivel de complexitate comportamentală.” (Shaffer, D., Kipp, K., 2009)

În perioada preșcolară majoritatea interacțiunilor din grupurile de copii preșcolari se desfășoară în contexte ludice. Pentru copiii mici, un prieten este cineva care este amuzant și cu care împarte jucăriile, modul în care gândesc despre prietenie tinde să se axeze pe atribute externe concrete. Copiii

mai mari iau în considerare afecțiunea în relația de prietenie. Factorul general esențial în majoritatea cazurilor de alegere a prietenilor este similaritatea. „Copiii tind să își aleagă prieteni care le seamănă.”

Așadar, copilul preșcolar trăiește noi experiențe în relațiile cu cei din jur, experiențe la care trebuie să se adapteze și să acționeze, nu numai în funcție de dorințele sale, ci să țină seama și de cerințele celorlalți.

Bibliografie:

1. Alfred, A., (1991). Cunoașterea omului. București: Editura Științifică.
2. Bonchiș, Elena (2004). Psihologia copilului. Oradea: Editura Universității Oradea;
3. Botiș, A., Mihalca, L., (2007). Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până la 7 ani. Buzău: Editura Alpha MDN;
4. Dumitru, I. AL. (2008). Consiliere psihopedagogică. Baze teoretice și sugestii practice. Iași;
5. Fabes, R., Martin, C., Hanish, L.D. (2009). Children behaviors and interactions with peers. In Handbook of peer interaction, relationships, and groups. New York: The Guilford Press.
6. Mihăilescu, I., (2003). Sociologie generală. Concepte fundamentale și studii de caz. Iași: Editura Polirom;
7. Neacșu, I., Suditu, M. (2020). Educația emoțional-afectivă. Noi explorări, noi strategii. Iași: Editura Polirom;
8. Shaffer, D., Kipp, K., (2009). Developmental Psychology: Childhood and Adolescence. Wadsworth Publishing; Student's Eighth Edition. Amazon România, accesat 27 martie 2022.
9. Păun, E., Molan, V., Iucu, R. B., (2022). Educația preșcolară în România. Iași: Editura Polirom.
10. Ștefan, Catrinel, A., Kallay, E. (2010). Dezvoltarea competențelor emoționale: ghid practic pentru educatori. Cluj-Napoca: ASCR.
11. Zlate, M., (1972). Psihologia socială a grupurilor școlare. București: Editura Politică

Importanța jocului didactic în formarea și educarea limbajului la preșcolari

Prof. Starparu Cornelia, Pricope Antoneta
Grădinița P.P. Nr. 14 Tecuci, Jud. Galați

Introducere

Limbajul este principalul mijloc de comunicare între oameni, esențial în dezvoltarea cognitivă, socială și emoțională a copilului. În perioada preșcolară, dezvoltarea limbajului cunoaște un ritm accelerat, iar intervenția educațională joacă un rol crucial în consolidarea și extinderea competențelor lingvistice. Dintre multiplele strategii educaționale utilizate, jocul didactic se dovedește a fi un mijloc eficient, atractiv și natural pentru copii, favorizând dezvoltarea limbajului într-un mod integrativ și plăcut.

Rolul jocului didactic în dezvoltarea limbajului

Jocul didactic este o formă de activitate organizată, cu scop educativ, care îmbină elementele ludice cu sarcinile de învățare. În procesul educațional, acesta contribuie nu doar la formarea unor deprinderi și cunoștințe, ci și la dezvoltarea gândirii, imaginației, atenției și, în mod special, a limbajului. Prin caracterul său interactiv și stimulativ, jocul didactic creează contexte favorabile exprimării libere, formulării de enunțuri, utilizării corecte a vocabularului și dezvoltării fluentei verbale.

Un aspect esențial este faptul că jocul oferă copiilor o motivație intrinsecă pentru a comunica. Fie că este vorba de jocuri de rol, jocuri de cuvinte, ghicitori, povești reconstituite sau exerciții de dicție, copilul este stimulat să vorbească, să asculte, să înțeleagă și să își exprime gândurile în mod coerent și corect.

Tipuri de jocuri didactice utile în educarea limbajului

Jocuri de dezvoltare a vocabularului

Acestea vizează îmbogățirea și activizarea vocabularului prin identificarea și denumirea obiectelor, asocierea acestora cu acțiuni, însușiri sau categorii. Exemple: „Ghicește ce e?”, „Spune opusul”, „Găsește obiectul după descriere”.

Jocuri de structurare a propozițiilor

Sunt folosite pentru formarea enunțurilor corecte din punct de vedere gramatical. Activități precum „Completează propoziția”, „Construiește o poveste din imagini” sau „Repetă propoziția după mine” ajută la consolidarea structurii limbajului.

Jocuri de stimulare a exprimării orale

Prin jocuri de rol sau dramatizări (ex. „La magazin”, „Familia mea”), copiii sunt încurajați să vorbească liber, să povestească, să interacționeze cu colegii, dezvoltându-și spontaneitatea și expresivitatea verbală.

Jocuri fonetice și de dicție

Ajută la corectarea pronunției și la exersarea sunetelor deficitare. Exemple: „Spune după mine”, „Cine spune mai repede?”, „Povești cu cuvinte care încep cu...”.

Avantajele jocului didactic în formarea limbajului

- Interes crescut din partea copiilor – caracterul ludic motivează participarea activă.
- Dezvoltarea simultană a mai multor abilități – gândire, memorie, atenție, imaginație.
- Învățare contextualizată – cuvintele și structurile gramaticale sunt învățate în contexte relevante.
- Corectarea naturală a erorilor – prin repetiție și modelare pozitivă.
- Dezvoltarea comunicării sociale – jocurile presupun colaborare, dialog, reguli.

Concluzii

Jocul didactic reprezintă un instrument esențial în formarea și dezvoltarea limbajului la preșcolari. Prin natura sa atractivă și educativă, acesta creează un cadru favorabil învățării limbajului într-un mod firesc, interactiv și eficient. Integrarea sistematică a jocurilor didactice în activitățile zilnice din grădiniță contribuie la prevenirea și corectarea tulburărilor de limbaj și sprijină dezvoltarea unei comunicări verbale coerente, fluente și corecte.

Bibliografie:

- Cerghit, I. (2002). Metode de învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Golu, F., Verza, E., Zlate, M. (1991). Psihologia copilului. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Nicola, I. (1996). Tratat de pedagogie școlară. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Verza, E., Verza, D. (2000).. Tulburările de limbaj la copil. București: Editura Pro Humanitate.
- Mitrofan, N. (1997). Psihologia copilului și a adolescentului. București: Editura Credis.
- Radu, I. (2012). Jocul didactic – mijloc de dezvoltare a limbajului la preșcolari, în Revista de pedagogie preșcolară, nr. 2.

APLICAREA TEORIEI INTELIGENȚELOR MULTIPLE LA ELEVII DIN CICLUL PRIMAR STUDIU DE CAZ

Barbu Adriana, profesor inv. primar, Școala Gimnazială nr. 195, București

Teoria inteligențelor multiple a fost formulată de Howard Gardner, care sublinia că elevii nu sunt la fel și testele ne arată numai superficial diferențele dintre copii. Cercetările din sfera inteligențelor artificiale și ale neurobiologiei au demonstrat că sistemul nervos este puternic diferențiat (viziunea pluralistă asupra intelectului).

Capacitatea cognitivă a omului este descrisă ca un set de abilități, talente, deprinderi mentale, pe care Gardner le denumeste “inteligente”. Toți indivizii normali posedă fiecare dintre aceste inteligente într-o anumită măsură. Ceea ce îi diferențiază este gradul lor de dezvoltare și natura unică a combinației lor; individul este considerat o “colecție de inteligente”.

O inteligență trebuie să fie probată de existența unei zone de reprezentare pe creier și a unui sistem propriu de expresie (a unui cod specific de simbolizare). Pe această cale, Gardner a izolat 8 inteligente: **lingvistică** – capacitatea de a rezolva probleme și de a dezvolta produse cu ajutorul codului lingvistic; **logico-matematică** – capacitatea de a opera cu modele, categorii și relații, de a grupa și ordona date, de a le interpreta; **spațial-vizuală** – capacitatea de a forma un model mental al lumii spațiale, de a opera folosind un asemenea model, adică de a rezolva probleme și de a dezvolta produse cu ajutorul reprezentărilor spațiale și al imaginii; **muzicală** – capacitatea de a rezolva probleme și de a

dezvolta produse cu ajutorul ritmului și melodiei; **corporal-kinestezică** – capacitatea de a rezolva probleme și de a dezvolta produse cu ajutorul mișcării; **naturalistă** – capacitatea de a rezolva probleme și de a dezvolta produse cu ajutorul clasificărilor/taxonomiilor și a reprezentărilor din mediu; **interpersonală** – capacitatea de a rezolva probleme și de a dezvolta produse prin cunoașterea și interacțiunea cu ceilalți; **intrapersonală** – capacitatea de a rezolva probleme și de a dezvolta produse prin cunoașterea de sine.

Școala individualizată, centrată pe elev, este motivată de faptul că elevii au profiluri de inteligență diferite, deci trebuie organizată pentru a se plia acestora, a maximiza potențialul individual al fiecăruia. Cea mai importantă aplicare a teoriei lui Gardner este promovarea înțelegerii profunde a conceptelor fundamentale din diferite discipline, acordând elevilor posibilitatea de a le explora folosind o gamă largă de inteligențe.

Un element esențial în aplicarea teoriei inteligențelor multiple la clasă este cunoașterea profilului de inteligență al elevilor, aflarea punctelor “tari” și “slabe” pentru stabilirea strategiilor didactice de diferențiere și individualizare. Gardner propune expunerea de timpuriu a elevilor la medii diferite de învățare aparținând domeniilor care determină diferitele inteligențe. Copiii se vor orienta spre acelea care se potrivesc inteligențelor “tari”, care “promit”. Observarea elevilor când li se dau diferite sarcini conduce și ea la cunoașterea profilului de inteligență.

Prezentarea cazului: I.C. este elevă în clasa a III-a și are 9 ani. Provine dintr-o familie dezorganizată, părinții ei divorțând când ea avea 5 ani. Locuiește împreună cu mama ei, de care este foarte atașată.

Analizarea cazului: manifestă neatenție în efectuarea exercițiilor de calcul oral și scris, dificultăți în judecarea și rezolvarea problemelor de matematică. Spiritul de observație, capacitatea de orientare în spațiu sunt slab dezvoltate. Nu dovedește abilități de observare, descriere, desenare a obiectelor, a schimbărilor din natură. Este retrasă, puțin sociabilă în relațiile cu ceilalți copii. Nu citește lectura suplimentară recomandată, în timpul liber preferând să folosească calculatorul.

Soluții oferite pentru rezolvarea (ameliorarea) cazului: pentru stimularea inteligențelor mai puțin dezvoltate, i s-au propus sarcini de învățare corespunzătoare în cadrul lecției de matematică cu tema “Înmulțirea cu 2”.

Pentru inteligența **logico-matematică**: să continue șirul numeric: 2, 4, 6, __, __, __; să identifice necunoscuta în operația $2 \times 2 \times a = 8$; să formuleze întrebarea problemei astfel încât să se rezolve printr-o singură operație: Pe birou sunt 4 cărți. În bibliotecă sunt de 2 ori mai multe.

Pentru inteligența **spațial-vizuală**: să deseneze: 4x2 steluțe, 5x2 mingi, 7x2 puncte; să ilustreze printr-un desen înmulțirile: 2×2 , 3×2 , 6×2 ; să aranjeze în grupe de câte 2 elemente obiectele desenate: 10 puncte, 14 steluțe, 20 de cireșe.

Pentru inteligența **naturalistă**: să numere din 2 în 2: petalele florilor din ghiveci, frunzele florilor din vază; să identifice câte picioare au cele 9 găini din ograda bunicii; Cele 10 fete din clasă îngrijesc câte 2 plante din “colțul viu”. Câte plante îngrijesc ele?

Pentru inteligența **interpersonală**: câți ochi căprui au băieții din clasa voastră; să scrie sub formă de exercițiu numărul pantofilor fetițelor și al băieților din clasă ($a \times 2 + b \times 2$); să observe câte 2 victorioși de pe cele 3 rânduri de bănci (jocul matematic “Floarea socotește”) și să noteze stările sufletești trăite (număr par de stări).

Pentru inteligența **verbal-lingvistică**: să selecteze dintr-un text dat cuvintele care conțin 2 vocale și să precizeze numărul total de vocale ($\dots \times 2$); să compună o ghicitoare matematică folosind înmulțirea 2×2 ; să compună un catren folosind termenii factori și produs.

Tipul de inteligență determină modul de operare cu cunoștințele. Copiii cu inteligență lingvistică gândesc în cuvinte, au nevoie să citească, să scrie, să povestească, să joace jocuri de cuvinte. Copiii cu inteligență logico-matematică gândesc în raționamente, au nevoie să experimenteze, să pună

întrebări, să rezolve probleme logice, să calculeze. Copiii cu inteligență spațială gândesc în imagini, au nevoie să deseneze, să proiecteze, să vizualizeze, să schițeze. Copiii cu inteligență corporal-kinestezică gândesc prin senzații somatice, au nevoie să danseze, să alerge, să sară, să construiască, să atingă, să gesticuleze. Copiii cu inteligență muzicală gândesc prin ritm și melodii, au nevoie să cânte, să fluiera, să fredoneze, să bată tactul, să asculte. Copiii cu inteligență interpersonală gândesc comunicându-și ideile altora, au nevoie să conducă, să organizeze, să relaționeze, să manipuleze, să medieze, să meargă la petreceri. Copiii cu inteligență intrapersonală gândesc interiorizat, au nevoie să-și stabilească scopuri, să viseze, să tacă, să facă planuri. Copiii cu inteligență naturalistă gândesc cu ajutorul imaginilor foto sau video, a conexiunilor cu mediul natural, au nevoie să fotografieze, să observe folosind lupa și binoclul, să desfășoare activități legate de mediul natural, să meargă în excursii, în parc, la grădina botanică, să descrie, să clasifice.

METODE EXPERIENȚIALE ȘI TEHNOLOGII EMERGENTE PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR INTEGRALE ÎN EDUCAȚIA PREȘCOLARĂ

Roman Atina Maria

Lucrarea explorează integrarea metodelor experiențiale și a tehnologiilor emergente în procesul educațional preșcolar, cu scopul de a stimula dezvoltarea globală a copiilor. Sunt prezentate instrumente digitale inovatoare, aplicații interactive, activități practice și proiecte integrate care contribuie la crearea unui mediu educațional dinamic. Se oferă exemple concrete și recomandări pentru valorificarea noilor resurse, în vederea formării competențelor necesare pentru viitor.

În contextul actual, învățământul preșcolar se află într-un proces continuu de transformare, generat de evoluția tehnologiei și de nevoia de a răspunde cerințelor unei lumi aflate în schimbare rapidă. Educația timpurie nu mai presupune doar transmiterea de informații, ci implică formarea unor **competențe integrale** – cognitive, socio-emoționale, digitale și creative.

Tehnologia, utilizată eficient și responsabil, devine un instrument esențial în sprijinirea procesului de predare-învățare-evaluare, facilitând **convergențele metodologice** și personalizarea activităților educaționale.

Metode și instrumente inovatoare utilizate

Pentru a sprijini dezvoltarea copiilor și pentru a integra interdisciplinaritatea, am implementat o serie de instrumente și metode inovatoare, dintre care menționez:

1. Activități experiențiale integrate

Proiecte tematice și ateliere practice care permit copiilor să învețe prin descoperire și experimentare:

- „Micii cercetători” – realizarea de experimente simple despre stările apei, ciclul plantelor și efectul poluării;

- „Atelierul simțurilor” – activități senzoriale care dezvoltă motricitatea fină și atenția.

2. Realitate augmentată (AR) în educația preșcolară

Utilizarea aplicațiilor precum **Quiver**, **AR Flashcards** sau **Merge EDU** transformă fișele statice în experiențe interactive, permițând copiilor să vizualizeze animale, planete, obiecte 3D și fenomene naturale. Această metodă:

- crește interesul copiilor pentru explorare;
- dezvoltă gândirea spațială și creativitatea;
- facilitează învățarea prin implicare activă.

3. Platforme digitale educaționale

Integrarea unor aplicații gamificate sprijină participarea activă și evaluarea formativă:

- **Wordwall** – jocuri de asociere, puzzle-uri și exerciții interactive;
- **LearningApps** – activități personalizate pentru consolidarea cunoștințelor;
- **Nearpod** – prezentări interactive, chestionare și videoclipuri adaptate vârstei preșcolare.

4. Instrumente de feedback vizual

Pentru evaluarea progresului copiilor și dezvoltarea auto-reflecției, am implementat:

- **Sistemul „Semaforul emoțiilor”** – roșu, galben și verde pentru exprimarea nivelului de înțelegere;
- **Jurnal digital de progres** – aplicații simple precum Seesaw, unde educatoarea poate urmări evoluția fiecărui copil.

Exemplu de activitate integrată

Proiectul „Călătorie prin Univers” a combinat metode experiențiale, resurse digitale și aplicații interactive. Activitatea a inclus:

- vizualizarea planetelor în **realitate augmentată**;
- completarea de **fișe digitale** despre sistemul solar;
- un **joc de rol** în care copiii au devenit „micii astronauți”, descoperind fenomene astronomice prin explorare activă.

Rezultatele au arătat o **creștere semnificativă a implicării** copiilor, o dezvoltare a curiozității și o mai bună înțelegere a conceptelor științifice.

Impactul utilizării instrumentelor inovatoare

Implementarea acestor resurse a avut efecte vizibile asupra procesului educațional:

- **Creșterea motivației** copiilor pentru participarea activă;
- **Dezvoltarea competențelor digitale** într-un mod ludic și adaptat vârstei;
- **Stimularea colaborării** prin activități de grup;
- **Personalizarea învățării**, adaptată nevoilor fiecărui copil;
- **Îmbunătățirea evaluării formative** prin feedback digital și interactiv.

Integrarea metodelor experiențiale și a tehnologiilor emergente în educația preșcolară reprezintă o direcție necesară pentru crearea unui proces educațional adaptat generației digitale. Folosind aplicații interactive, fișe augmentate și instrumente de feedback, educatoarele pot transforma sala de grupă într-un **spațiu de explorare și descoperire**, stimulând dezvoltarea armonioasă a copiilor și pregătindu-i pentru viitor.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Editura Polirom, Iași.
2. Cucoș, C. (2017). *Pedagogie*. Editura Polirom, Iași.
3. Voinea, M. (2021). *Tehnologii digitale în educația timpurie*. Editura Didactică și Pedagogică, București.
4. Danciu, E. (2023). *Inovație și creativitate în educația timpurie*. Editura Universitară, București.

Importanța jocului didactic în formarea și educarea limbajului la preșcolari

STARPARU CORNELIA PRICOPE ANTONETA

Introducere

Limbajul este principalul mijloc de comunicare între oameni, esențial în dezvoltarea cognitivă, socială și emoțională a copilului. În perioada preșcolară, dezvoltarea limbajului cunoaște un ritm accelerat, iar intervenția educațională joacă un rol crucial în consolidarea și extinderea competențelor lingvistice. Dintre multiplele strategii educaționale utilizate, jocul didactic se dovedește a fi un mijloc eficient, atractiv și natural pentru copii, favorizând dezvoltarea limbajului într-un mod integrativ și plăcut.

Rolul jocului didactic în dezvoltarea limbajului

Jocul didactic este o formă de activitate organizată, cu scop educativ, care îmbină elementele ludice cu sarcinile de învățare. În procesul educațional, acesta contribuie nu doar la formarea unor deprinderi și cunoștințe, ci și la dezvoltarea gândirii, imaginației, atenției și, în mod special, a limbajului. Prin caracterul său interactiv și stimulat, jocul didactic creează contexte favorabile exprimării libere, formulării de enunțuri, utilizării corecte a vocabularului și dezvoltării fluenței verbale.

Un aspect esențial este faptul că jocul oferă copiilor o motivație intrinsecă pentru a comunica. Fie că este vorba de jocuri de rol, jocuri de cuvinte, ghicitori, povești reconstituite sau exerciții de dicție, copilul este stimulat să vorbească, să asculte, să înțeleagă și să își exprime gândurile în mod coerent și corect.

Tipuri de jocuri didactice utile în educarea limbajului

Jocuri de dezvoltare a vocabularului

Acestea vizează îmbogățirea și activizarea vocabularului prin identificarea și denumirea obiectelor, asocierea acestora cu acțiuni, însușiri sau categorii. Exemple: „Ghicește ce e?”, „Spune opusul”, „Găsește obiectul după descriere”.

Jocuri de structurare a propozițiilor

Sunt folosite pentru formarea enunțurilor corecte din punct de vedere gramatical. Activități precum „Completează propoziția”, „Construiește o poveste din imagini” sau „Repetă propoziția după mine” ajută la consolidarea structurii limbajului.

Jocuri de stimulare a exprimării orale

Prin jocuri de rol sau dramatizări (ex. „La magazin”, „Familia mea”), copiii sunt încurajați să vorbească liber, să povestească, să interacționeze cu colegii, dezvoltându-și spontaneitatea și expresivitatea verbală.

Jocuri fonetice și de dicție

Ajută la corectarea pronunției și la exersarea sunetelor deficitare. Exemple: „Spune după mine”, „Cine spune mai repede?”, „Povești cu cuvinte care încep cu...”.

Avantajele jocului didactic în formarea limbajului

- Interes crescut din partea copiilor – caracterul ludic motivează participarea activă.
- Dezvoltarea simultană a mai multor abilități – gândire, memorie, atenție, imaginație.
- Învățare contextualizată – cuvintele și structurile gramaticale sunt învățate în contexte relevante.
- Corectarea naturală a erorilor – prin repetiție și modelare pozitivă.
- Dezvoltarea comunicării sociale – jocurile presupun colaborare, dialog, reguli.

Concluzii

Jocul didactic reprezintă un instrument esențial în formarea și dezvoltarea limbajului la preșcolari. Prin natura sa atractivă și educativă, acesta creează un cadru favorabil învățării limbajului într-un mod firesc, interactiv și eficient. Integrarea sistematică a jocurilor didactice în activitățile zilnice din grădiniță contribuie la prevenirea și corectarea tulburărilor de limbaj și sprijină dezvoltarea unei comunicări verbale coerente, fluente și corecte.

Bibliografie:

- Cerghit, I. (2002). Metode de învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Golu, F., Verza, E., Zlate, M. (1991). Psihologia copilului. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Nicola, I. (1996). Tratat de pedagogie școlară. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Verza, E., Verza, D. (2000).. Tulburările de limbaj la copil. București: Editura Pro Humanitate.
- Mitrofan, N. (1997). Psihologia copilului și a adolescentului. București: Editura Credis.
- Radu, I. (2012). Jocul didactic – mijloc de dezvoltare a limbajului la preșcolari, în Revista de pedagogie preșcolară, nr. 2. conținutul lucrării dumneavoastră.

Autorii lucrărilor declară și garantează că materialele transmise sunt originale și își asumă în mod exclusiv întreaga responsabilitate pentru conținutul acestora. Orice utilizare de texte, imagini sau alte materiale preluate din surse externe este realizată pe propria răspundere a autorilor, cu respectarea legislației privind drepturile de autor și cu obținerea prealabilă a tuturor acordurilor necesare din partea titularilor de drepturi.

Autorii confirmă că lucrările nu încalcă drepturile de proprietate intelectuală ale terților, nu conțin materiale preluate ilegal sau din surse neautorizate și nu contravin unor obligații contractuale sau înțelegeri anterioare privind publicarea.

Editorul / Editura nu își asumă nicio responsabilitate pentru conținutul lucrărilor publicate, inclusiv, dar fără a se limita la, situațiile de plagiat, utilizarea neautorizată a imaginilor sau a altor materiale protejate, ori orice alte încălcări ale drepturilor terților.

În cazul în care conținutul lucrării generează litigii, reclamații, acțiuni civile sau penale ori prejudicii de orice natură, întreaga răspundere revine exclusiv autorului, acesta obligându-se să despăgubească integral orice prejudiciu produs și să exonereze Editura de orice consecințe juridice sau financiare.

Autorii au obligația de a declara și de a indica în mod corespunzător toate sursele utilizate, inclusiv pentru materiale textuale și ilustrative, precum și de a furniza, la cerere, dovezi privind dreptul de utilizare a acestora.